

Dr. Allegretti Filho
LECZENIE OGÓLNE.

Specjalność: choroby kobiece i dziecięce
Przyjmuje od 10-tej do 12-tej i od 4-tej do 6-tej.
Konsultorium i rezydencja: ulica Comendador Araujo N 50.—Telefon N 650

nik nazwać zarządzenie wyborów na sobotę. Ale «postępek» jest urządzenie jarmarków wyborczych w niedzielę. Święto katolickie wolno znieważać rozruchami, w jakie się często jeszcze nasze wybory zmieniają! Ale wara od sabbatu żydowskiego, to święto, które, jak zrenicy oka strzeże Polska Partja Socjalistyczna. Oto Polska Partja Socjalistyczna — uroczystym świętem, którego tykać nie wolno, jest tylko «szabas», ale nie niedziela!

Z NIEDOLI POLAKÓW W KOWNIE.

K o w n o. — «Dzień Kowieński» poświęca artykuł wstępny sprawie wysiedlonego przez władze litewskie p. Władysława Wielhorskiego; znanego działacza społecznego i publicyście polskiego w Kownie. Po nakreśleniu jego zasług, artykuł kończy się słowami:

Tak maleje garstka tych, co odważnie z poświęceniem bronią od zagłady skarby ducha narodowego. Lecz na smutny ten widok nie powinniśmy upadać na duchu. Gdzie jest walka tam są ofiary. Pochylmy więc czoła ze czcią i uznaniem przed tymi, którzy spełnili swój obowiązek i ze zdwojoną energią czuwamy nadal, aby w każdej chwili na wszelkie zamachy na nasz byt narodowy móc odpowiedzieć silnie i zgodnie: nie damy się.

Z Brazylii.

Kurytyba.

POPISY siłaczy i pięściarzy trwają w teatrze Guayra dalej i spotykają się ogólnie z uznaniem zwłaszcza publiczności prostszej. Przy drugim zawodzie polak Woński pokonał jednego z braoi Blanków, a obecnie staje do trzeciego zawodz z Niemcem Kirtschegiem. Walkę siłaczy przepłatają wyświetlania filmów. Tegorodzaju zawody «robią dobrą kasę», ale gust publiczności staje się coraz ordynarniejszym.

OSZUSTWO CYGAŃSKIE drogo zapłaciła, bo aż 50 milrejsami, niejaką Katarzyna Rzyńska z Matadouro Velho. Jakoś wróżba cyganki musiała być niepomyślna dla Kasi, bo polecała na policję i oskarżyła ją o oszustwo. Cyganka jednak przekonała policję, że «najuczciwiej» zarobiła na Kasi, bo 50 milrejsów należało jej się sprawiedliwie za wróżbę; no i Kasię odprawiono z kwitkiem.

ABRANCIONES. W ubiegłą niedzielę na balu w towarzystwie «Władysława Jagiełły» przyszło nagle do przelewu krwi. Niejaki Weriano dos Santos Dias, zazdrosny o dziewczynę podobną jakąś niemkę, strzelił dwukrotnie do Michała Bajerskiego, który z nią tańczył i poważnie go zranił w obojczyk i lewe płuco. Ranny wyleczy się lecz po dłuższym czasie. Obecnie leży w klinice doktora Mirosława Szeli-gowskiego.

Parana.

IVAHY. Dowiadujemy się z pewnego źródła, że odległa kolonia Candido de Abreu (Apucarana segunda seccão) nad rzeką Ivahy, gwałtownie się zaludnia. Zjechało tam już 600 rodzin niemieckich przeważnie katolickich, a ciągle jeszcze nadjeżdżają nowe ładownic bryki z emigrantami niemieckimi i ich dobytkiem. W Ponta Grossie czekają jeszcze setki rodzin na swoją kolejkę. Nowi przybysze przedstawiają już element przez wojnę nadwyręzony i wątpić należy,

czy wszyscy się utrzymają na tem odludziu mając bardzo trudny zbył towarów, produktów i przychodku z powodu wielkiej odległości od koleji.

Rio de Janeiro.

KOMISJA ANGIELSKA, która niedawno badała i przeprowadzała naprawę skarbu w Brazylii pod przewodnictwem lorda Montague, odpowiedziała obecnie z Londynu rządowi brazylijskiemu, że Brazylija otrzyma natychmiast pożyczkę w Anglii, o ile tylko wedle planów komisji przeprowadzi reformę finansów i swej skarbowości.

FALSZERZĄ 200 MILREJSÓWEK, osławionego Angelo Evangelista, udało się wreszcie policji pochwycić; przygotował sobie tych fałszywych not aż na sumę przeszło 64 kontów.

JORNAL DO COMMERCIO.

obecnie własność ministra spraw zagranicznych dr. Feliksa Pacheco, przyłącza obecnie w szerokich kolumnach długi zagraniczne i wewnętrzne wszystkich stanów Brazylii, ażeby w ten sposób przygotować grunt do reformy konstytucji, a przedewszystkiem do zakazu zaciągania jakichkolwiek długów przez pojedyncze stany bez zgody rządu. Wedle tych wykazów największej zadłużony jest dystrykt federalny, bo tam na głowę wypada aż 496 milrejsów długu, na São Paulo 147 milrejsów, a na biedną i mało zaludnioną Paranaę nawet 125 milrejsów. W Santa Catharinie przypada na głowę 72 milrejsy długu a w Rio Grande do Sul 63 milrejsy. Naturalnie za wszystkie długi stanów musi ręczyć rząd federalny, toteż samowolna gospodarka i ciągłe pożyczki stanów przyprawiły milrejs o taki upadek.

KRÓLEWICZ WŁOSKI HUMBERT wyjeżdża dnia 2-go lipca z Neapolu do Brazylii na pokładzie krążownika São Georgio. Następcy tronu towarzyszy drugi krążownik São Marco, na pokładzie którego jedzie 280 kadetów-uczników szkoły morskiej z Livorno. Oba krążowniki przyjadą do Rio 28-go lipca i zabawią w Brazylii do 16-go sierpnia. Następcą tronu będzie w Santos, zwiedzi także liczne kolonie włoskie w São Paulo, a potem pojedzie do Urugwaju, Argentyny i Chile. Występy królewicza odbywać się będą z całą paradą.

Minas Geraes.

W miejscowości Egrejinha muncypjum Juiz de Fora przyszło dnia 26-go czerwca do ciężkiej walki między katolikami i protestantami. Na miejscu walki padł trupem fazendeiro Manuel Balbino de Mattos Filho a nadto jest jeszcze bardzo wielu rannych. Policja uwięziła niejakiego José Romualdo Garcia, na którego pada podejrzenie, że za bił Manoela Balbina. Gazety ogólnie, nawet protestanckie-niemieckie, obwiniają amerykańskich sekciarzy o wywołanie tego krwawego konfliktu. Rzeczywistość za zachwałę i po amerykańsko-arogancko postępują sobie baptyści, metodyści, sabażyści i prezbiterianie w Brazylii, skoro cierpliwych i znanych z grzeczności Brazylijan doprowadzili aż do takiej niecierpliwości. Po co ci błędnowiercy przychodzą do Brazylii nawracając katolików, skoro ich zbory w Ameryce świecą pustkami? Nie wystarczyła heretykom takasama nauka jaką im niedawno dano w prowincji Piauhj również z krwawym przebiegiem, to obecnie drażnią znowu katolików w Minas Geraes, lecz tu przeprawa będzie dla nich daleko gorsza.

Rio Grande do Sul.

SÃO FELICIANO. Prawdziwą radością napelniają nasze serca liczne listy, wyrażające radość i zadowolenie z działalności i pracy księdza Konstantego Zajkow-

skiego salezjanina, jakie nam nadysłają wdzięczni parafianie. Cieszy nas, że spełniło się to co życzyła Redakcja «Ludu» tej szczeropolskiej kolonii, «by otrzymała pasterza prawdziwego, wedle serca Bożego» po tylu smutkach i przykrościach. Niebawem z broszury «25-lecie działalności Księży Salezjanów w Polsce», wydrukujemy ważniejsze wiadomości o rozwoju tego młodego zakonu w naszej Ojczyźnie.

Redakcja «Przyjaciela Rodziny» uprasza o natychmiastowy zwrot niesprzedanych Kalendarzy na rok 1924, gdyż z powodu znakomych artykułów gospodarczych i w przyszłości będą poszukiwane, a redakcja ma ich zaledwie kilka na składzie.

Ze swiata.

Francja.

STRAJK Z POWODU BRZYDKIEJ NAUCZYCIELKI.

W Belforcie, we Francji, wybuchł w jednej z tamtejszych szkół początkowych strajk dzieci szkolnych z niezwykłego powodu. Ulubiona przez małych uczniów i uczennice tej szkoły młoda, ładna nauczycielka ustąpiła z tego stanowiska, wyszedłszy za mąż. Na jej miejsce mianowano starą, brzydką, a przytem noszącą wielkie, półkrągłe okulary w rogowej oprawie. Dzieci obojga płci, urzawszy nową nauczycielkę, zaprotestowały gorąco i odmówiły gromadnie słuchania tej — jak ją nazwały — «sowy», domagając się powrotu dawniej nauczycielki, a przynajmniej mianowania równie ładnej. W niemym kłopotcie znalazły się wobec tego dziwnego strajku władze szkolne, bo trudno wytrząsnąć z rękawa ładną nauczycielkę, odpowiadającą estetycznym wymaganiom malców.

KOŃ W SAMOLOCIE.

Par y ż, 7-go czerwca. Dzisiaj rano poraz pierwszy został przewieziony koń samolotem. Odbył on podróż z St. Lemourget do Amsterdamu. Przewiezienie nastąpiło w samolocie typu Goliat.

Anglja.

CO OBIECUJA SOWIETY ANGLJI ZA UDZIELENIE IM POŻYCZKI.

L o n d y n. — «Morning Post» dowiaduje się, iż rząd sowiecki w zamian za ewentualną pożyczkę angielską zamierza udzielić Anglii następujących gospodarczych i politycznych gwarancji: 1) odstąpić kolej wschodnio-chińskiej, 2) odwołać wszystkie dyplomatyczne i gospodarcze przedstawicieli, delegacje i misje rządu sowieckiego w Afganistanie, 3) zamknąć utworzony w Taszkencie specjalny instytut dla kształcenia komunistycznych propagatorów, oraz zaprzestanie antyangielskiej agitacji rewolucyjnej, 4) zupełnie zaprzestanie propagandy antyangielskiej w Persji i odwołać wszystkie agentki i agentów, działających w Persji w imieniu albo w związku z III. między-narodówką.

ŻĄDANIE ABSOLUTNEJ NIEPODLEGŁOŚCI EGIPTU I SUDANU.

Par y ż. — «Echo de Paris» powtarza za londyńską «Morning Post» wiadomość z Kairu, że premier egipski Zaglul paszyna wezwanie swego stronnictwa oświadczył, że przy okazji najbliższych rokowań egipsko-angielskich będzie usiłował uzyskać absolutną niepodległość Egiptu i Sudanu.

Niemcy.

NIEBEZPIECZEŃSTWO NIEMIECKIE SZCZEGÓLNE W OBLICZU POLSKI.

L o n d y n, 6-go czerwca. — «Daily Mail», pisząc o tajnych zbrojeniach niemieckich, przestrzega «Sprzymierzony przed każdym nieostrożnym krokiem

i przez przedwczesnem opróżnieniem Zagłębia Ruhry. Niemcy nie rozpoczynają wojny odwetowej tylko z tego z powodu, iż wiedzą, że na wypadek przedsięwzięcia przez nich kroków wojennych zachodnie miasta niemieckie zostaną w krótkim czasie obrócone w rzyne podobnie, jak Rheims w roku 1914. Niemcy mogą się jednak stać niebezpieczne na wschodzie, mogąc podjąć próbę zaatakowania Polski i zabę zaatakowania Polski i zabę zatakowania Polski, który Sprzymierzony utworzyli, aby Polsce umożliwić dostęp do morza.

PRAWICA NIEMIECKA DAŻY DO PRZYWRÓCENIA MONARCHJI.

Berlin. — Prasa donosi, że sfery prawicowe noszą się z zamiarem obwołania cesarzem najstarszego syna byłego kronprince niemieckiego, wnuka Wilhelma II i ofiarowania godności regenta von Tirpitzowi.

Rosja.

PRZECIW RZĄDOM BOLSZEWICKIM.

Wilno, 4-go czerwca. Według wiadomości z Syberji wzmagają się tam ruch antybolszewicki, wywołany terrorem Czerwycyżajki w ostatnich kilku miesiącach. Natomiast ruch powstańczy w Turkiestanie został stłumiony, z drugiej strony powstanie w Afganistanie rozszerza się.

ZNIEPRAWIANIE NAJMŁODSZYCH.

Wilno, 31-go maja. — Na konferencji młodzieży komunistycznej na XIII Zjeździe Partji Komunistycznej niejaki Czaplina oświadczył, że komunisty (młodzież komunistyczna) są obecnie zbyt starzy, że należy przyjmować do Związku Młodzieży Komunistycznej dzieci 14-letnie, aby w ten sposób osiągnąć styczność z ruchem wśród dzieci.

Łotwa.

Łotewska izba posłów w Rydze 50 głosami przeciw 35 uchwaliła wywłaszczenie i to bez odszkodowania wszystkich wielkich właścicieli dóbr na rzecz łotewskich wieśniaków. (Przyp. Red. Słynni niemieccy baronowie kurlandzcy, którzy tylu morderców i gnębieli za rządów carskich do Polski dostarczyli, doszli obecnie do kija żebraczego. Któż nie zna broczących w krwi polskiej baronów Bergów, Klingenbergów, Manteuffłów i tylu innych!)

St. Zjednoczone

Nowy Jork, 30-go czerwca. Nad stanem Ohio, nad miejscowościami Lorain i Sandusky, przeszedł straszny cyklon (trąba powietrzna) w przeszłą sobotę i zabił setki ludzi, przeważnie dzieci i kobiety. Domy poniszczone, 47 tysięcy ludzi jest bez dachu nad głową. Dotychczas zginęło i umarło ran 104 osoby. Szkoły ocenianą na 59 milionów dolarów.

W zachwył popadł niejaki pan BRUNO STYSIŃSKI

Kim on jest? nie wiemy bliżej. Wiemy tylko, że jest brygadowcem «Switu» wedle notatki z 5-go lutego 1924 roku, a więc to arcyopolak z tego tytułu, broniący wolnej myśli aż do upadłego. Otóż, ten szermierz wolnej myśli, ten żelazny brygadowiec «Switu», popadł w zachwylenie nad dziełami i bogostawienstwami pracy niemieckiej w Brazylii. Najpierw więc w gazecie «Volkszeitung», Kurytyba z 4-go czerwca 1924, oświadcza Niemcom, że nie jest Niemcem ani też Teuto-Brasileiro (weder Deutscher noch Deutschbrasilianer). Zabezpieczywszy sobie w ten sposób rekomą bezstronność, kadzi Niemcom mocno na wszystkie strony, czem to Bra-

zylja jest z Niemcami i co im zawdzięcza dzięki stuletniej pracy osadników niemieckich. Z tego wszystkiego, wygląda, że marzną byłaby Brazylija, gdyby Niemców tu nie było. Biedna ta Brazylija bez Niemców! A dlaczego Niemcy są takim bogostawienstwem dla Brazylii? Oto, bo trzymają się mocno «języka, pieśni i wszystkich szlachetnych ideałów niemieckich» a zatem i p. Bruno Stysiński, nie niemiecnie teuto-Brasileiro ale żelazny brygadowiec «Switu» — woła na Niemców brazylijskich; «Haltet fest an deutschen Idealen — trzymajcie się wiernie ideałów niemieckich.» — Po tych wykrzyknikach i zachwytach rozrzewnia się wkońcu nasz germanochwalca i z rezygnacją zgadza się na zdanie: «Dla mnie kolonizacja niemiecka jest najlepszą, z nią chciałbym tworzyć podkład dla narodowości brazylijskiej. — Die deutsche Kolonisation ist für mich die beste. Mit ihr möchte ich die Grundlage der brasilianischen Nationalität bilden.»

Nic nie mamy przeciw temu, żeby sobie w ten sposób obkadzali Niemców — Niemiec. Ale wobec zastrzeżeń poczynionych na początku, widzimy, że ten Bruno Stysiński zdaje się być Polakiem-perekińczykiem — zaprzawnem, który jak rycerz i żelazny bojownik «Switu» powinien być przyznany, że jest polakiem, ale w tym wypadku kadziłaby znowu Niemcy nie uznali.

Dlaczegoż tak kadzi Niemcom ten p. Stysiński? Czy z ich łaski żyje? Czy mu chodzi o względy Niemców?

Znany liczną rodziną dobrych polaków Styś — Stysiński z dawnej Galicji. Czyżby to z nich pochodził ten wyrodek? A z drugiej strony sławetnych rycerzy polskości ma w swej brygadzie «Swit»? W oczy tak a poza oczami inaczej.

Więc co mamy zrobić wobec tych kadzieli dla Niemców z p. Brunonem Stysińskim? My im darujemy owego pana ze skórą i kośćmi i z jego sprzedaną duszą zarazem. Niech mu na łonie i w uściskach tej niemożny będzie jak najcieplej i jak najlepiej i niech sobie na przyszłość kadzi Niemcom jeszcze więcej, lecz już bez zastrzeżeń. Wiedocznie bał się w tej korespondencji przyznać do polskości p. Bruno Stysiński, boby go razem z kadzidłem Niemcy za drzwi wyrzucili.

Lecz cóż teraz zrobi «Swit» z tym swoim żelaznym brygadowcem i jego kadzidłem niemieckim?

KORESPONDENCJE.

Obchód 3-go Maja w Rio Claro. Dzień 3-go maja dla nas Polaków bardzo ważne znaczenie, a to dlatego, że jest to dzień jako «święto Polskie narodowe, jako dzień wielkiego dzieła u Polaków, jako dzień Konstytucji 3-go Maja».

Kolonia w Rio Claro obchodziła dzień ten uroczysto, dla uczczenia Konstytucji trzeciego Maja. Nauczyciele i nauczycielki okręgowych szkół Polaków przygotowały młodzież szkolną do obchodu.

I dnia 3-go maja o godzinie 8-mej rano b. r. wyruszyły pochody katły ze swojej szkoły, ze sztandarami i śpiewami na nabożeństwo do kościoła. Msza św. była zmotowana przez dzieci szkolne i liji 1-szej, która odprawił o godzinie 10-ej Wielbny ksiądz W. Gertner.

Po nabożeństwie ks. W. Gertner w gorącej przemowie objaśnił uczestnikom, co to jest Konstytucja trzeciego maja, i jakie ona ma znaczenie dla nas Polaków, przy tem dodając wiele przykładów z historii polskiej.

W kościele było sześć szkół prywatnych, a 16-tych liji, i szkoła «Święty Kosciół» był przepelniony dziesiątkami, ale i kolonistów niebrakło.

Następnie wyruszyli wszyscy w porządku z kościoła na plac odległy o kilkadziesiąt metrów od kościoła: tu dołkado pokazali nauczyciele i nauczycielki, że pracują dla dobra kolonii polskiej i ojczyzny, że wychowują młodzież Polską, ażeby byli dobrymi Polakami i dobrymi obywatelami Brazylii. Działwa szkolna śpiewała pieśni polskie i portugalskie i mówiła wierszy patriotyczne.

Przemawiali też, pani nauczycielka Anna Skawińska, we wzmocnionych słowach odzywała ona o znaczeniu dnia

Dla Rolników! — Fabryka nawozów w Kurytybie „ROGGE“

Zawiadamiam Szanownych klientów i przyjacieli, że rozdają za darmo ziarno pszenicy Polysu 142 na zasiew. Każdy kolonista, któremu potrzeba nawozów niech się zapyta przed kupieniem u „Rogge“ o ich cenę i jakość. Ponieważ posiadamy własną fabrykę nawozów, możemy sobie pozwolić sprzedawać nawozy wiele taniej niż inni, którzy z fabryk je sprowadzają.

Avenida andido de Abreu N. 128 -- 130 -- Telefon 280 -- Curitiba -- Paraná.

trzeciego maja dla Brazylijan, jako święto odkrycia Brazylii, przy tem o 13 maja jako dniu niesienia niewolnictwa w Brazylii.

Pan nauczyciel **Andrzej Wypych** znany, dlatego powinniśmy tak uroczysto dzień ten obchodzić, obchodząc święta narodowe, wypowiadamy, że jesteśmy dobrymi Polakami, i dajemy w ten sposób dobry przykład do naśladowania nas naszym dzieciom.

Pan nauczyciel **Andrzej Piwoński** w gorących słowach zachęcał do posyłania dzieci do szkoły, i wypowiedział im, ile to dobrych i pożytecznych wiadomości może nabyć dziecko uczęszczające do szkoły, przystępował do tego jest takich co dzieci nie posyła do szkoły, lekcyważąc sobie to, że nauka to jest największy skarb, — jaki rodzice dają swoim dzieciom, a trzeba dodać, że kto nie posyła dzieci do szkoły to niechce dobro swoim dzieciom.

Następnie **Pan Żmijewski** powiedział to co powinniśmy wiedzieć o Konstytucji trzeciego maja.

Po zaśpiewaniu „Wszystko co nasze“ i „Bote co Polskę“ wszyscy uczniowie i zachwyceni obchodem, rozeszli się do domów, licząc sobie, że za rok znów Rio Claro wspólnie będzie święcić to wielkie święto Polskie, ażeby dać przykład, że jesteśmy dobrymi Polakami, i pragniemy służyć naszej dalekiej ukochanej Ojczyźnie.

Obecny.

Guarany, 8 czerwca 1924 r.

Szanowna Redakcjo!

Kolonia Guarany w Rio Grande do Sul chyba ostatnią nie jest, jeżeli rozchodzi się o cele narcedowe. Spora bowiem sumka złożono już nieraz na szery polskie i na inne cele, np na Ogród Zoologiczny w Poznaniu również kilka selek zebrano. Znalazło się i trochę grosza na „Chleb Głodnym dzieciom“ bo któżby był tak twardog sercem, żeby zalać chleba tak opuszczonym sierotom. Ofiary na ten cel zbierano na listę Nr 13, którą przysłała p. Konsulowa na ręce ks. Dziek. Wrobla Oto ofiarodawcy:

Tow. M. B. linja Bom Jardim 50\$
Z obchodu 3 Maja 40\$, Składka w kuciele w 30\$.

Po 10\$000

Ks. Jan Wróbel, Ks. Stanisław Polnycki, Stanisław Czechowicz, Józef Balaon.

Po 5\$000

Jan Nawrocki, Zygmunt Górski, Stanisław Wiśniewski, Leon Warpechowski, Nowako vska, Franciszka Piotrowska, Marcel Straub, Roman Czarnecki, Michał Iwanowski, Jan Polańczyk, Jan Braszczyski, Bronisława Kolankiewicz, Wacław Turkiewicz, Czesław Mrozowski.

Po 4\$000

Helena Nowakowska Stanisław Polańczyk, Franciszek Cegiłka, Rodz, Kostulskich.

Po 3\$000

Franciszek Markowski, Wojciech Frankowski, Antonina Mazurek, Marja Piotrowska, Piotr Polańczyk, Maks Zastawny.

Po 2\$000

Stanisław Palinski, Franciszek Ojczonasz, Jan Obadowski, Józef Falkowski, Ewaryst Kornowski, Jan Strub, Katarzyna Reznar, Józefa Wysocka, Anastaria Kazmierczak, Michał Duda, Edward Wiśniewski, Jan Arawczyk, Władysław Kazmierczak, Józef Cegiłka (syn), Franciszek Gorczak.

Po 1\$000

Władysław Dziędzik, Józef Niewiński, Aleks. Jurac, Ignacy Puchalski, Józef Strugański, Marja Walczak, Marja Domaska, Stanisław Marks, Aleksander Strugański, Wacław Kotowski 800 Carlos Steckich 500 rs.

Korespondent:

Rozmaitosci.

„DIABEL“ NA WIEŻY KOSCIELNEJ.

Pewnej nocy mieszkańcy wsi Fawazewice pod Lublinem zbudził ze snu przeciągający jak dzwony, powtarzający się kilkakrotnie mniej lub więcej donośnie. Ponieważ stało się to około północy, wnet rozszalało się między zbudowanymi mieszkańcami wsi pogłoska, że na wieży kościelnej „musi znajdować się diabeł“, lub że ktoś „zaczarował“ dzwony. Wkrótce pod przewodnictwem Komitetu tam znalazł się pod kościołem, w ciemności nocne, ponawiając się jeszcze dzwony i przy puszczeniu, rzucenie przez obecnych stworzyły odpowiedni efekt. Wkrótce kilku śmiejszych chłopów, mając organistę na tylnych ruszycach dzwonnicy, by wyswilić przyczynę zagonośnego zjawiska. Z wielkimi ostrożnościami gromadka suchów zaczęła wstępować po schodach, widzących na wieży.

Wkrótce zgromadzeni przed dzwonnicy, wkrótce wkrótce wyłatający organista, który przestraszony, wolał: — Ręły Uciekajcie! Tam diabeł dzwonił jest zaraziwy. Tym zaczął

u lecie. Przestraszonych zdolną dopiero uspokoić ksiądz prob szar, który zwołany dawniej emil h'asom, wybiegł z plebanji i postanowił osobiste zbadać przyczynę zjawiska. Po dłuższej chwili zgromadzeniem uszyścił kwik swini, a we drzwiach dzwonnicy ukazał się ksiądz proboszcz, prowadzący na postroisku kwiczącego „djabła“.

Ostatecznie cała ta historia z „djabłem“, znalazła rozwiązanie w kilka dni później. Śledztwo policyjne ustaliło, iż swinią była własnością jednego z gospodarzy i że owego krytycznego wieczoru została skradzioną przez nieznaną osobę opryszków. Gospodarz ów wraz z sąsiadami wszczął poszukiwania, ci zaś bojąc się, aby nie wpadły w ich ręce, wprowadzili swinię na dzwonnicy kościelnej i nie orientując się w ciemnościach, przywiązali ją za nogę do wiszącego sznura, poczem zbiegli. Swinka, czując się nieswojo, usiłowała znaleźć wyjście. Kiedy jej poruszenie powodowało więc dzwienie dzwonnicy.

Od Redakcji.

Po adresem ks. St. Piasaciego (Nr. 260) nadeszło 100\$, pieczątki na kopercie zamazane caki-m, tak że nie można ich odczytać, listu wewnątrz nie było. Niewiadomo więc od kogo pochodzą i na jaki cel są przeznaczone. Nadawcę uprasza się o bliższe wyjaśnienie.

Prenumeratę „Ludu“ w miesiącu marcu wpłacili następujący panowie:

Roch Piekarczyk 42\$, Michał Mazajka 32\$, Jan Przybysz 21\$, Ignacy Sobanek 16\$, Kazimierz Dąbrowski 16\$, Władysław Klecner 30\$, Józef Kawacki 30\$, Kto Polskie 12\$, Teofil Wiśniewski 8\$, Fr. Wasilewski 6\$, Czesław Pruszyński 6\$, Dr. Kazimierz Pragowski 6\$, Andrzej Mkwowski 6\$500, Paweł Bora 2\$.

Po 20\$000

Paweł Golszewski, Wincenty Sankiewicz, Tow. Kościuszki w Porto Alegre, A. Jarczyński, Ignacy Zaleski, Wojciech Lesniowski, Franciszek Furmaniak, Józef Kubik, Jan Wierzbicki, Jan Kobus, Antoni Babisz.

Po 10\$000:

Helena Petzer, Konstanty Szadkowski, Ksiądz Józef N. ch, Feliks Woiski, Józef Czekalski, Jan K. czmarczyk, Lucjan Pogorzelski, Franciszek Burnat, Ludwik Filus, Józef Trybek, Fr. Bielik, Fr. Ossak, Fr. Zięb wicz, Jakób Mikosz, Piotr Branta, Szymon Kuliś, Stan. Magajewski, Wład. Ruszczyk, Stan. Karkowski, Ks. Izidor Reszka, Jan Jabłonki, Piotr Bobik, Julian Przednolski, Julian Steczkowski, Grzegorz Kulesza, Stan. Jan yński, Piotr Zajuski, Jan Sumiński, Antoni Wawrzyniak, Antoni Murawski, Stan. Magalski, Teodor Mierotka, Paweł Szady, Fr. Dupański, Szczepan Dyrd, Szczepan Popija, Micha Kamiński, Jan Kufel, Andrzej Krzyżanowski, Bolesław Wierzbicki, N. M. Palarz, Michał Strychalski, Stan. Spoganicz. C. d. n.

Złożyli na „Oświatę“ w miesiącu maju:

Tow. Jana Sobieskiego z Warnow 30\$, Tow. T. Kościuszki Łączność i Zgoda w Kurytybie 39\$300, Tow. Oświaty Ludowej Św. Wojciecha ze Sta. Candi ja 60\$, Tow. J. Stow. owiego z Itayopolis 13\$200, Stow. Dzieci Marii ze S. Matheus 6\$, S. S. Miłosierdzia z São Mateus 18\$, Stow. „Róża“ Anastarij Górus z Abranchas 15\$, Konsul Zbigniew Miszko 50\$, Franciszek Sauber 30\$, Stanisław Tempki 10\$, Franciszek Augustyniak i Franciszek Ormancio z São Matheus 12\$, Bronisława Jaszczak z São Matheus 10\$, Artur Sadowski 5\$, Karol Rewaj, Jan Kofużny, Michał Stoppa, Józef Suchora, Kotytek Bazyl, Franciszek Werka, Franciszek Czech, Aleksander Jaczkowski, Maciej Ostrowski, Andrzej Ostrowski, Adam Ciesielski, Julian Twardowski, Rudolf Fiak, Paweł Kars, Ignacy Rypolski, M. Grzyszczyński, Franciszek Angustyn, Stan staw Kotużny, z Itayopolis: Zofia Dobrzyńska 7\$, Jan Winiarski 6\$, Aniela Andrzejewska 6\$, Ignacy Andrzejewski i Adam Gajelski z Itayopolis po 5\$, Józef Blankowski, Józef Górski, Jerzy Juraszek, Stanisław Oliwa, z Itayopolis po 3\$, Wacław Andrzejewski z Itayopolis 5\$, Anna Szwiełek, Marjana Nadolna, Franciszek Grabowski ze São Matheus 10\$, Anna Chruscielska ze São Matheus 6\$500, Helena Boryca ze São Matheus 6\$500, Stanisław Musiał 6\$, ks. Zygmunt i Jan Bagał z Agua Branca po 6\$, Marja Musiał 4\$, Kazimierz Chocinaj 2\$, Marja Kowalska 1\$, Kamila Duszczyk 50c.

Sekretarjat.

Na „Chleb Głodnym Dzieciom“

Z listy Nr. 4 wpłynęły do Kasy Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej następujące ofiary:

Uczniowie Szkoły Św. Józefa w Ponta Grossa: Aljusz Migdalski 1\$, Rozalja Migdalska 1\$, Wiktoria Migdalska 1\$, Franciszek Migdalski 1\$, Jan Migdalski 1\$, Jan Bank 500, Franciszek Rajca 1\$, Anna Masu-

rek 500, Zofja Latowska 400, Mieczal Chybiński 1\$, Zofja Ignasiak 800, Weronika Ignasiak 500 Helena Piotrowska 500, Zofja Ogibowska 200, Kazimierz Ignasiak 1\$, Józef Ignasiak 1\$, Irena Barańska 2\$, Janina Pawlak 1\$, Stanisława Pawlak 1\$, Feliks Mazurek 500, Wilhelma Laon 400, Zofja Remuska 200, Władysława Gawrońska 500, Mieczysław Kapłon 1\$, Stanisław Kowalczyk 500 Cecylja Rajca 1\$, Józef Marchel 500, Antonk Bank 500, Józef Roman 500, Apolonja Kulińska 300, Aleksy Walega 1\$, Władysław Stańczyk 500, Marja Stańczyk 500, Anna Markowska 300, Józef Rolek 200, Franciszek Ligza 300, Jan Baranowski 1\$, Marja Szamrak 200.

Na tę zamą listą w dalszym ciągu złożyli: Stefan Barański 5\$, Franciszek Ignasiak 5\$, Tomasz Teodorowski 1\$, Władysław Laon 1\$, Jakób Rajca 5\$, Bolesław Ostlicki 5\$, Marjana Niewiadomska 1\$, Marjana Ostlicka 1\$, Jan Witkowski 3\$, Wojciech Kapłon 3\$, Józef Ignacy Kawałkiewicz 3\$, Jan Piotrowski 2\$, Aleksander Stodkowski 5\$, Antoni Piotrowski 3\$, Kasper Janeczko 2\$, Stefan Giller 2\$, Władysław Miara 3\$, Józef Las 5\$, Michał Paurra 1\$, Feliks Prochalski 1\$.

Dochoch z przedstawienia urządzonego przez ob. S. Barańskiego w Salt Tow Osłalata w dniu 17 go maja h. r. 60\$ Dr. Miciej Pechak z Mafry złożył do Kasy Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej, Na „Chleb Głodnym Dzieciom“ 40\$ na Kasę im. Jozefa Mianowskiego 10\$

Baczność Rodacy!

Dnia 6-go lipca r. b. w niedzielę, o godzinie 1-szej po południu w domu **Towarzystwa Rolniczego w Thomas Coelho** odegrany z stanie leatrycz, składający się z dwóch bardzo zajmujących i pouczających sztuk, na które to przedstawienie Szanownych Rodaków zapraszamy.

Wstęp na to przedstawienie za biletemi, które można nabyć na miejscu po cenie:

Dla dorosłych po 1\$000, dla dzieci po 500 rs.

Towarzystwu Rolniczemu w Thomas Coelho, a osobliwie energicznemu i ruchliwemu przewodni tegoż Towarzystwa, p. Józefowi Gębarowskiemu, za bezinteresowne odstąpienie s. i. n. na to przedstawienie z góry dziękujemy.

Wychowankowie Bursy Ks. J. Misjonarzy w Kurytybie.

ostatnie wiadomości

Warszawa, 29-go czerwca. Telegramy z Angory stolicy nowej Turcji donoszą, że prezydent Turcji Mustafa Kemal Pasza, przyjmując w specjalnej audyencji posła polskiego, stwierdził, że Turcja ma moone postanowienie współpracować szczerze z Polską nad dokonaniem odbudowy i rozwoju obu krajów, jakoteż nad przywróceniem pokoju światowego.

London, 29-go czerwca.

Konferencja między ministrami angielskimi a Rakowskim przedstawicielem Rosji bolszewickiej, spełzła na niczem. Anglja odmówiła pożyczki Rosji.

Santiago, 29-go czerwca.

Z Chili donoszą telegramy, że gazety stołeczne chwala list pasterski arcybiskupa ze Santiago pełen spokoju i powagi, w którym wiernym zwraca uwagę na zapowiedziany przez liberalny rząd obecny rozdział kościoła od państwa.

Tokio, 30-go czerwca.

Wparlamentacji japońskim ksiądz Hirohito przemawiając w imieniu Mikada (cesarza) japońskiego, ubolewał wielce nad zakazem wychodźstwa Japończyków do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej; na końcu pocieszając jednak zebranych posłów rzekł: „Przyszłość naszego narodu jest w Ameryce południowej“.

Rzym, 30-go czerwca.

Z powodu zamachu i śmierci socjalistycznego posła Matteotiego, Mussolini i król włoski dopuścili do gabinetu ministrów aż 4 nowych ministrów z różnych partji, a usunęli 4 ministrów faszystowskich dla uspokojenia ludności we Włoszech.

London, 30-go czerwca.

Angielska gazeta „Times“ ogłasza, że reformę konstytucji a skarbu przedewszystkiem, da się w Brazylii łatwo przeprowadzić, o ile izba deputowanych, senat i naród poprą szczerze rząd i prezydenta. Jeżeli się obecnie reformy nie przeprowadzi, to Brazylija straci wszelki kredyt i kraj popadnie w zupełny za-

stój handlowy i przemysłowy, bo zagranica nie dostarczy Brazylii żadnych kapitałów, bez których ona na polu handlowem i przemysłem niezczego dokonać nie może.

ROBOTNICE.

Potrzeba robotników do fabryki obuwia do wyrobu cholewek i do pracy w garniarni. Zającie stałe.

Fabryka obuwia „Favorita“ — Rua Riachuelo 38 — 50 — Curitiba — Garbarna „Favorita“ — Portão — Curitiba — Paraná.

LEK CJE.

Udzielam lekcji matematyki i języka portugalskiego w domu i poza domem. Podejmuję się także korepetycji albo prywatnej nauki dla dzieci. Wynagrodzenie według umowy.

Zgłoszenia przy ulicy Aquidaban N. 110. Curitiba

Towarzystwo „Tadeusz Kościuszko Łączność i Zgoda“

Potrzeba natychmiast, do Ponta Grossy, Płaca 12\$000 dziennie. Zgłosić się do **Romana Skorupskiego** w Ponta Grossie. Av. Col. Bonifacio Villela Nr. 29.

DOBRYCH MURARZY.

Potrzeba natychmiast, do Ponta Grossy, Płaca 12\$000 dziennie. Zgłosić się do **Romana Skorupskiego** w Ponta Grossie. Av. Col. Bonifacio Villela Nr. 29.

Nasiona z Polski

NASIONA WARSZAWY (Torebka 200rs.)

Brukiew, buraki, cebula, cykorja, dynie, fasola szpar, groch cukr., kalafior, kalarepka, kapusta (głowiasta, bruksela, czerwona włoska), koper, majerank, mak jadalny, marchew, melony, musztarda, ogórki, pietruszka, (zarodki, 1 cegetka 1 mir.), pieprz, pietruszka, pomidory, pory, rabarber, rzepka 2 mies., (zrodkiwka i mies, salata, seler, szparagi, szp naki, truskawki (rozszada).

NASIONA KWIATÓW (Torebka 300 rs.)

Bratki, chaber, dzwonki, goździki, groszek pachnący, lawkonja, lwie pyszczki, lubin kwiat, maciejka, maki, naturalna, stoncznik, itd. itd.

NASIONA POLNE

Koniczyna, lucerna, wyka, fasola «so-sa», proso, itd.

NASIONA DRZEW

Cyprys, lipy, rododendron, sosna japońska, tuja, itd.

(Ceny nas on polnych i drzew na żądanie).

Cena dla kupców przy odbiorze najmiej 10 tuzinów:

1 tuzin nasion warzywnych 1\$800.

Wysyłka koleją lub pocztą w granicach całej Brazylii.

Paweł Nikodem
Travessa Zacharias, 5 — CURITYBA —

Potrzeba służącej

do hotelu w Paranaguia bliższe informacje otrzymana można w Kurytybie przy ulicy Marechal Teodoro N. 52

Casa Mascotte

Wielki wybór mebli. Skład naczyń porcelanowych i zelastwa z najlepszych fabryk angielskich. — Sprzedaje się bardzo tanio.

Rua Dr. Muricy 91 i 93 — Praça Zacarias N. 6. — Telefon N584 — Curitiba.

NADSZEDŁ WIELKI TRANSPORT

NARZĘDZI ROLNICZYCH: Ieczkarnte Bental'a z kołem nożowym i Sieczkarnte bębnowe do ruchu ręcznego i kierowanego. —

Krajacze do buraków, kartofli, mandiołki i t. d.

PROSIMY ODWIEDZIĆ NASZ SKŁAD. — PROSIMY ZAŻAADAĆ CENNIKÓW.

CASA MELICHAR

CURITYBA — PRAÇA SENADOR CORREIA N. 7.

Nawozy Sztuczne

Zawiadamiam Szanownych mych odbirców, że w najbliższych 10 dniach nadejdzie wielki transport NAWOZÓW SZTUCZNYCH.

Ceny przystępne.

CASA VERMELHA

Curityba — Rua Jose Ponifacio N 15

„A NACIONAL“

Loterja Narodowa

Anonimowe towarzystwo loteryjne. — Ciągnięcie losów odbywa się pod dozorem publicznym.

W SOBOTE — NAJGLEOWNIEJSZA WYGRAAN

20:000\$000

80 — 90 procent idzie na wygrane losy.

FAZENDA SANTA HELENA Município da Reserva -- Parana

Kompanja kolonizacyjna Marcondes Przemysła i Handla rozporządza wielkimi terenami, które wynajmuje lub oddaje do uprawy na party, stosownie do umów. Uprawać można bawełnę i różne produkty rolne. Bliższych informacji udziela zarządca tejże fazendy, rezydujący w Reserva Francisco Villanova; lub biuro centralne tejże kompanji w São Paulo przy ulicy rua da Conceição N 78; lub w Kurytybie przy ulicy 13 de Maio N. 18.

Caixa Postal 341 — Kurytyba — Parana.

DLA POLAKOW!

Najlepsza Kawa „IGUASSU“
Adres: JOAO KOWALCZUK — SÃO JOSE DOS PINHAES
PARANA.

Sulfureto de Carbono (Siarczan Węgla) i „Formicida Jupiter“

ROZCZYNY PEWNE I OSTRE.

Pierwszego używa się do czyszczenia zboża; drugiego używa się do wyłuskania mrowek.

Zgłoszenia przyjmuje i informacji udziela **João Nocetti**.
Rua Marechal Deodoro N. 63 — Caixa Postal N. 248 —
Curytyba — Parana.

„SWÓJ DO SWEGO“ Apteka Paranaense S. Głuszczyński & Ska.

Wybór lekarstw krajowych i zagranicznych. — Recepty wykonuje się dokładnie i sumiennie.

Ceny przystępne!

Marechal Mallet Parana.

CASA GLOBO

sprzedaje tanio dobre trzewiki męskie, damskie i dziecięce wedle miary i najwybredniejszego gustu. Również nabyć można w tym sklepie obcaszki gumowe, skarpetki, pastę i inne rzeczy potrzebne do obuwia.

Casa Globo znajduje się przy placu „Praça da Ordem“, gdzie wygodnie można postawić wozy i konie. W sklepie jest i obsługa polska.
Casa Globo — Praça da Ordem 4 — Kurytyba.

TOWARZYSTWO FRANCUSKIE MORSKIEJ ŻEGLUGI „Chargeurs Reunis“ i „Sud Atlantique“

Regularne odjazdy z portów Santos i Rio de Janeiro do Havre i Bordeaux. Komunikacja najszybsza i najwygodniejsza statkami luksusowymi pospieszonymi, które odbywają podróż z Santos do Francji w 15 dniach, oraz statkami specjalnie urządzoneymi dla emigrantów którzy znajdują najwygodniejsze pomieszczenia. Statki mają do dyspozycji kabiny trzeciej klasy.

Podróż z Bordeaux, Le Havre, czyli La Pallice do Gdańska odbywa się po ciągami francuskimi aż do Dunquerque a z Dunquerque do Gdańska statkiem kompanji francuskiej „Transatlantique“. W ten sposób uniknie się różnych nadużyć, na które nieraz bywają narażeni nasi pasażerowie na granicy niemieckiej.

NAJBILSZY ODJAZD DO EUROPY:

Z Santos	Z Rio de Janeiro
„MEDUANA“ 29-go Czerwca	30-go Czerwca
„FORMOSE“	4-go Lipca
„CEYLAN“	13-go „
„LEPARI“	18-go „
„MOSELL“ 27-go Lipca	28-go „

Sprzedaż biletów z Brazylii do Polski oraz z Polski do Brazylii t. z. (bilety de chemada) załatwia i bliższych informacji udziela

IGNACY KASPROWICZ
Avenida Luiz Xavier N. 28 — Kurytyba.

BACZNOŚĆ KOLONIŚCI! Cegielnia i Fabryka Dachówek

w Thomas Goelho
STACJA KOLEJOWA BARIGUY (PARANA)
poleca cegły wszelkiego rodzaju, dachówki zarówno francuskie jak i inne.

Cegielnię tę, dawniej własność p. Jana Woźniaka nabyła spółka polska p. p. Jana Filipaka, Józefa Rosola i innych. Obsługa zamawiających rzetelna, transporty wyrobów staranne. Nadmieniamy, że dachówkę francuską cegielni z Thomas Goelho wyszczególniono na przedwstępnej wystawie w Kurytybie.

Kazdy odbiorca naszego browaru ocenić musi, że wyśmienite zalety naszego piwa polecają pić tylko

ATLANTICA

Niemieckie farby „BAYER“

użytku domowego celem farbowania wełnianych, bawełnianych i jedwabnych materiałów sprzedaje się we wszelkich ilościach i kolorach w sklepie „Carlos Luhm“
RUA RIACHUELLO N. 52 — CURITYBA — PARANA
(Gdzie miał sklep p. Piotr Harmata).

Ziemia.

CHCECIE NABYCZIEMIĘ, LASY, HERWALE, STEPY
LUB DOBRA DO SADZENIA.

Udajcie się do Biura sprzedaży przy ulicy Pedro Ivo Nr. 25 (blisko pałacu prezydenta), po informacji, to nic Was nie będzie kosztowało, a dowiedzie się, gdzie sprzedają dobre i tanie grunta

Adres dla listów:

Sociedade Commercial Limitada

CAIXA POSTAL — CURITYBA

HOTEL CENTRAL

Curytyba — Rua Emano Pereira N. 8
WYGODNE URZĄDZENIA. — SMACZNA KUCHNIA.
GOSPODĄ O PIERWSZORZĘDNEJ OBSEUDZE

Oddziały dla famllji Otwarte całą noc.

Ceny przystępne. Pokoje od 6\$ do 12\$ dziennie
Mieszkanie i stół na la carte, na miesiąc 260\$. Stółowanie się dla panów samotychnych z mieszkaniem miesięcznie 80\$000, bez mieszkania 60\$000.

Najlepszy hotel dla rodzin!

Najlepszy srodek od reumatyzmu

REUMATOL

DOSTAC MOŻNA W

APTECE POLSKIEJ

Rua 15 de Novembro 5 — Kurytyba

„A VENCEDORA“

FABRYKA KARMELKÓW I CUKIERKÓW W NAJLEPSZYCH GATUNKACH I W PAPIERKI OWIJANYCH:

Malinowych, kokosowych, migdowych, cytrynowych, ananasowych, truskawkowych, bananowych, mącznych i dużo innych. Prócz tych mam inne jeszcze gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych.

Upraszam Szan. Rodaków o łaskawe przekonanie się o tem, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie

Franciszek Łachowski

28 CURITYBA — Rua Cabral N 53 — PARANA

KOLONIZACJA

Na nowej bardzo kwitnącej kolonji „Bom Sucesso“ sprzedaje się pierwszej klasy ziemieherwalowe i bardzo urodzajne ziemie do sadzenia.

Kolonja „Bom Sucesso“ jest węzłem łączącym drogi Florianopolis — Blumenau — Timbo — Itayopolis — Mafra.

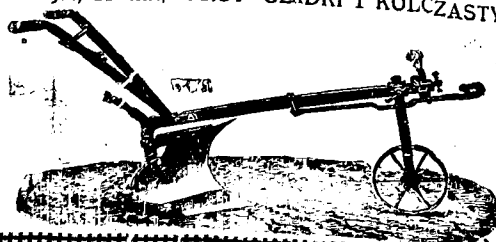
Nadto są do sprzedania: Fazendy 50 alkrowe, 100 alkrowe i 200 alkrowe. Każda fazenda ma kemp, herwa mate i ziemię uprawną. — KUPUJCIE!

Bliższych informacji udziela agencja kolonizacyjna. Germano Ortel
Itayopolis, Estação Mafra, Santa Catharina. 19

CURITYBA CAIXA POSTAL 140 **Casa Metal CURITYBA**
RUA 15 DE NOV. 44

Jose Hauer Junior & Cia.

WIELKI SKŁAD ŻELAZA I STALI W SZTABACH I W PEYTACH, ŚRUB, GWOZDZI, RUR, ŁANCUCHÓW I INNEGO ŻELASTWA DO WOZÓW.
Wielkiego rodzaju rzemiosła i maszyny
LEJE, SZKŁA, DRUT GŁADKI I KOLCZASTY, MASZYNY ROLNICZE I T. P.

NADCHODZA CODZIENNIE
NOWE TRANSPORTY PŁO-GÓW • RUDOLF SACK •

Ziemia do sprzedania

w Tieté, Matto Dentro — 27. kwerów i pół, capoeira, las, piwiory herwal, z domem mieszkalnym. Zgłaszać się do WOJCIECHA PECA

Collegio Moderno

CURITYBA — RUA RATICLIEFF Nr. 1
Profesorka dyplomowana przez Instytut Narodowy Muzyki w Rio de Janeiro, udziela lekcji muzyki według najlepszej metody, śpiewu, gry na pianinach i teorii muzyki. Udziela lekcji języka francuskiego i gimnastyki. Ponadto można lekcji w dzień i wieczorem w Collegium, lub też udzielać prywatnych domów. Ponieważ już się udziela lekcji zajmując 40 lat przeszło, a robiłam sobie własną metodę nauki także ci, którzy nie posiadają wielkiej zdolności przeciętnej robią postępy. Przyjeżdżają na naukę dzieci już od 5 roku życia z zębami z zębami narodowocci. Staraję się też udzielać nauki. Przygotowuję Gimnazjum, Szkoły narodowej, Instytut Narodowy Muzyki w Rio i Konwatorium w São Paulo Ceny przystępne. — Opłata z góry.
Dyrektorka **Luiza Netto Cerr de Freitas**.

DOBRE I TANIE PIECZTWO W PIEKARNI

Padaria Reforma

Piła i uprzejma obsługa — Za sprzedaż wszelkich artykułów spożywczych pierwszej potrzeby. Wymieniamy towary na produkty krajowe.

Ignacy Habith
CURITYBA, DR. CANDIDO DE ABE N. 64.

UWAGA!!!

Książki do nabożeństwa i historyczne obrazy religijne, krzyżki, miki oraz lichtarze kościelne co do niedawna w wielkim wyborze!
Drukarnia, introligatornia i fabryka pieczętek gumowych

Cezar Schulz

Ul. Barão do Serro Azul 12,
Kurytyba — Parana.

Fabryka Cukierko „AURORA“

JÓZEFA KULI
Wyrabia cukierki w najlepszych gatunkach i karmelki owinięte w papier (błas) we wszystkich odmianach
Ulica Martim Affonso N. 11
CORITYBA, PARANA, BRASII

Industriał Ceramica Brasil Polska Fabryka Dachówek

J. H. Woźniak & Marszałek

Nad rzeczką Bariguy, Wytworza się do 100 tysięcy dachówek miesięcznie. Wyśmienity materiał. Zamówienia przyjmuje się: RUA COMMENDADOR ARAUJO N. 30 — CURITYBA — PARANA
ADRES TELEGRAFICZNY: JOHWOZNIAK